

Basiskwaliteit Natuur

Beleving van natuur in de buurt

Rebecca van der Grient

Femke Konings

B7205

12 april 2021

motivaction
insights and strategy

Achtergrond

Op verzoek van Kees de Pater van Vogelbescherming Nederland, heeft Motivaction International B.V. een onderzoek uitgevoerd naar de beleving van Nederlandse burgers van hun directe omgeving als het gaat om groen en natuur.

De biodiversiteit gaat in Nederland achteruit. Zelfs algemene vogel- en insectensoorten hebben het moeilijk in ons land. De afname en het verdwijnen van insecten en vogels zijn symptomen van een verzwakte natuur. Dat geldt niet alleen voor natuurgebieden in Nederland, maar ook voor natuur buiten de natuurgebieden, bijvoorbeeld in de directe woonomgeving. Vogelbescherming Nederland is zo'n 5 jaar geleden gestart met het concept Basiskwaliteit Natuur vanuit de overtuiging dat een brede aanpak nodig is. Basiskwaliteit Natuur omschrijft welke milieu-, inrichtings- en beheercondities aanwezig moeten zijn en dus - indien nodig - hersteld moeten worden. We onderscheiden hierbij drie onderdelen: milieu, inrichting en gebruik. *Milieu* gaat over de condities van de grond (denk aan het gebruik van pesticiden, verdroging of overbemesting). *Inrichting* gaat over de landschapskarakteristieken die nodig zijn om diersoorten te voorzien in hun manier van leven (zoals soorten planten, bomen en wateren). *Gebruik en beheer* gaat over het onderhouden van het stukje natuur (bijv. wanneer wordt er gemaaid of worden er bomen gekapt).

Vogelbescherming Nederland is benieuwd hoe enkele van de uitgangspunten van Basiskwaliteit Natuur aansluiten bij wensen en behoeften van groepen in de samenleving. Hoe ziet een gewenste omgeving er uit? En waar sluit dat aan op de onderdelen van de basiskwaliteit? Het gaat daarbij zowel om de directe leefomgeving (zoals de straat, buurt, wijk), als ook om het landschap waar men recreëert.

Twee derde van de Nederlanders maakt zich zorgen om de afname in diversiteit van planten en dieren in Nederland.

Nederlanders vinden het zeer belangrijk dat er voldoende groen is in hun buurt (84%). Op groene plekken willen Nederlanders vooral kunnen wandelen (86%) en willen zij vogels en dieren zien (78%). Zij hechten belang aan een schone groene omgeving (vrij van zwerfafval).

Drie op de tien Nederlanders vinden de hoeveelheid groen in hun eigen buurt of wijk op dit moment onvoldoende.

Nederlanders hebben behoefte aan meer groene elementen (zoals bomen, struiken en planten) in hun (directe) omgeving. Zij vinden vaak dat in bestaande buurten (60%), bij sportterreinen (62%), recreatiegebieden (73%) en in het landelijke gebied rondom hun gemeente (62%) meer groene elementen moeten komen.

De wens voor beter en meer groen in Nederland is ten opzichte van juli 2020 onveranderd (en is dus nog steeds zeer hoog). Nederlanders vinden dat investeren in uitbreiding van groen en natuur een onderdeel moet zijn van de economische herstelplannen (89%). Provincies zouden moeten investeren in landschapselementen die horen bij de streek (76%).

Onder groen verstaan we alle groene plekken met bomen, planten en dieren (zoals, (stads)parken, groenstroken langs het water, polders, bossen, natuurgebieden, etc.).

Resultaten

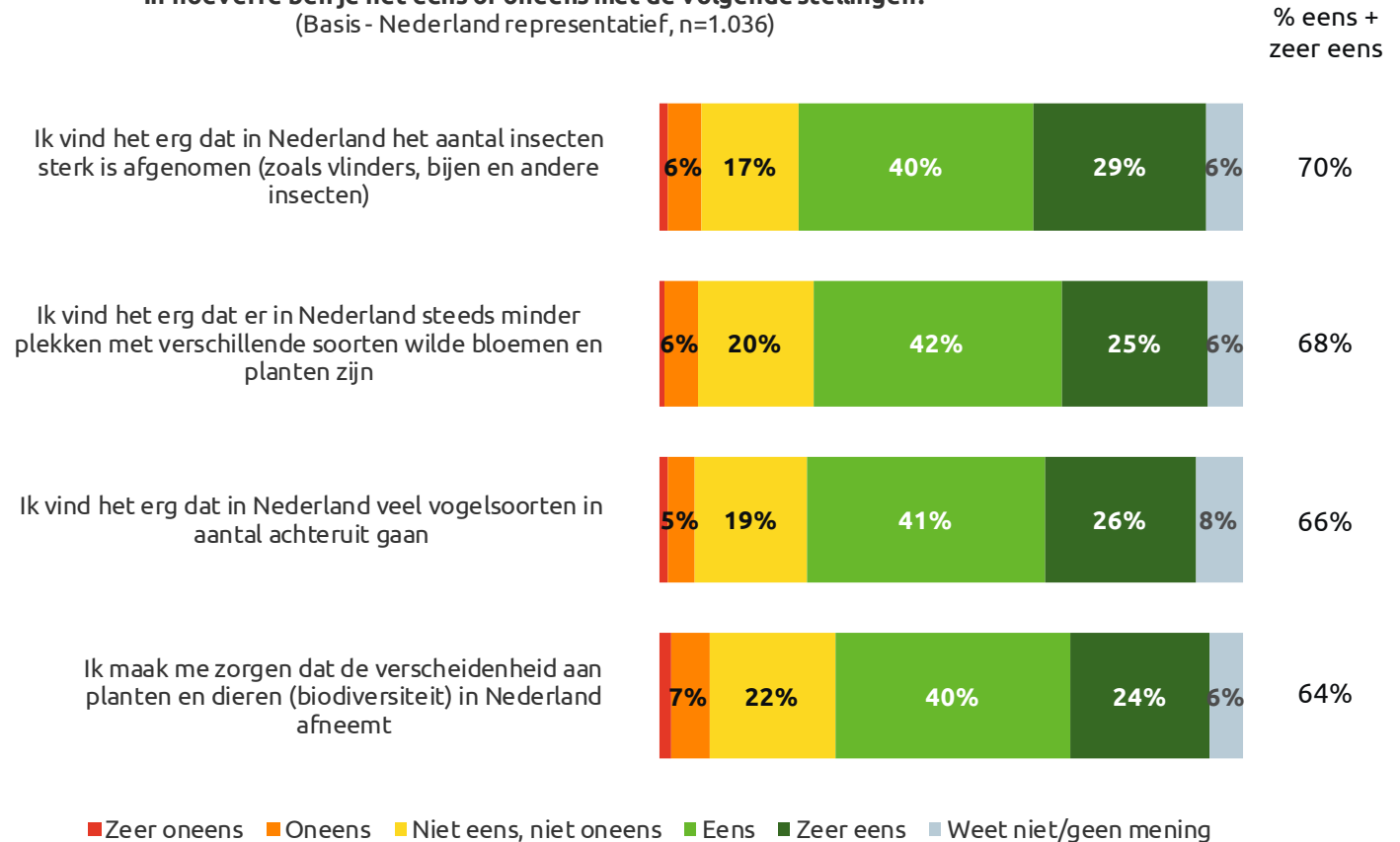

Biodiversiteit in Nederland

Afname biodiversiteit houdt meerderheid van de Nederlanders bezig

- Een meerderheid vindt het erg dat het aantal insecten (70%) sterk is afgenomen in Nederland én dat er steeds minder plekken met verschillende soorten wilde bloemen en planten (68%) zijn.
- Een meerderheid van 66% vindt het erg dat veel vogelsoorten in aantal afnemen.
- Circa twee derde maakt zich dan ook zorgen om de afname in verscheidenheid aan planten en dieren in Nederland (64%).

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen? (Basis - Nederland representatief, n=1.036)

Nederlanders vinden groen in hun wijk erg belangrijk en één op de drie Nederlanders vinden dat dat er nu niet genoeg is

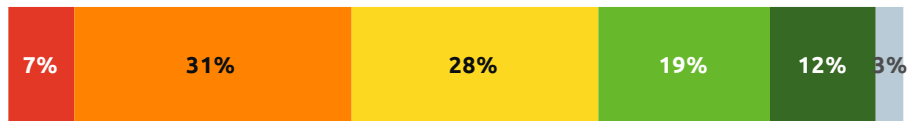
- 84% van de Nederlanders vindt het belangrijk dat er voldoende groen is in hun wijk en regio.
  - Volgens 31% is er op dit moment onvoldoende groen in hun buurt. 38% vindt de hoeveelheid groen in hun buurt wel voldoende.
- Nederlanders vinden het belangrijk dat ze in groene gebieden in hun buurt kunnen wandelen (86%) en vogels of andere dieren kunnen zien (78%). 60% vindt het daarnaast belangrijk dat kinderen de ruimte hebben om buiten te spelen.
- Iets minder belangrijk is dat je in groene gebieden moet kunnen sporten (41%), je hond uitlaten (38%) of dat er een plek is om te liggen (31%).

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen: (Basis - Nederland representatief, n=1.036)

Ik vind het belangrijk dat er voldoende 'groen' is in mijn wijk/regio

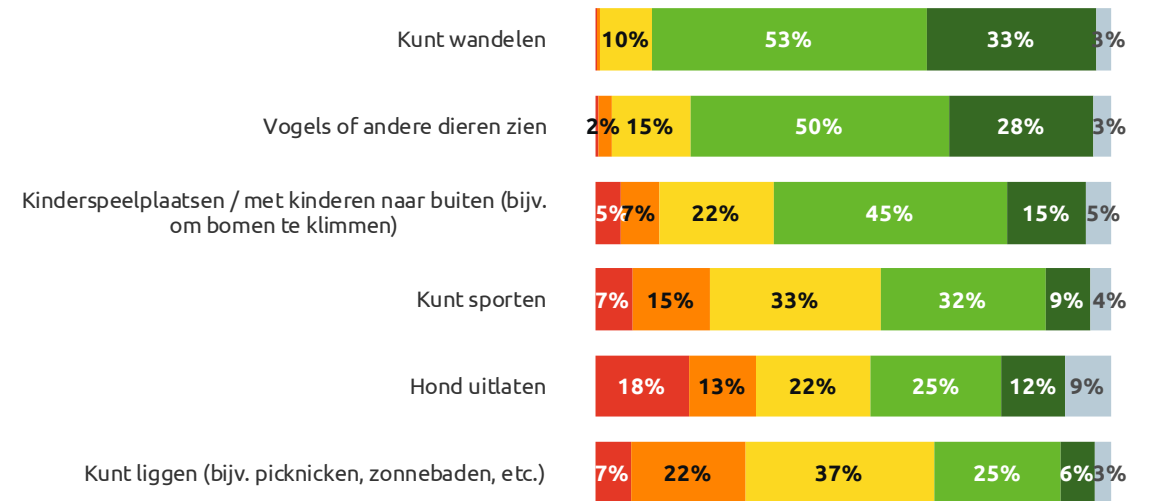

Ik vind dat er onvoldoende 'groen' is bij mij in de wijk/regio

■ Zeer oneens   ■ Oneens   ■ Niet eens, niet oneens
■ Eens   ■ Zeer eens   ■ Weet niet/geen mening

Hoe belangrijk is het voor jou dat je in groene gebieden in of bij jouw wijk: (Basis - Nederland representatief, n=1.036)

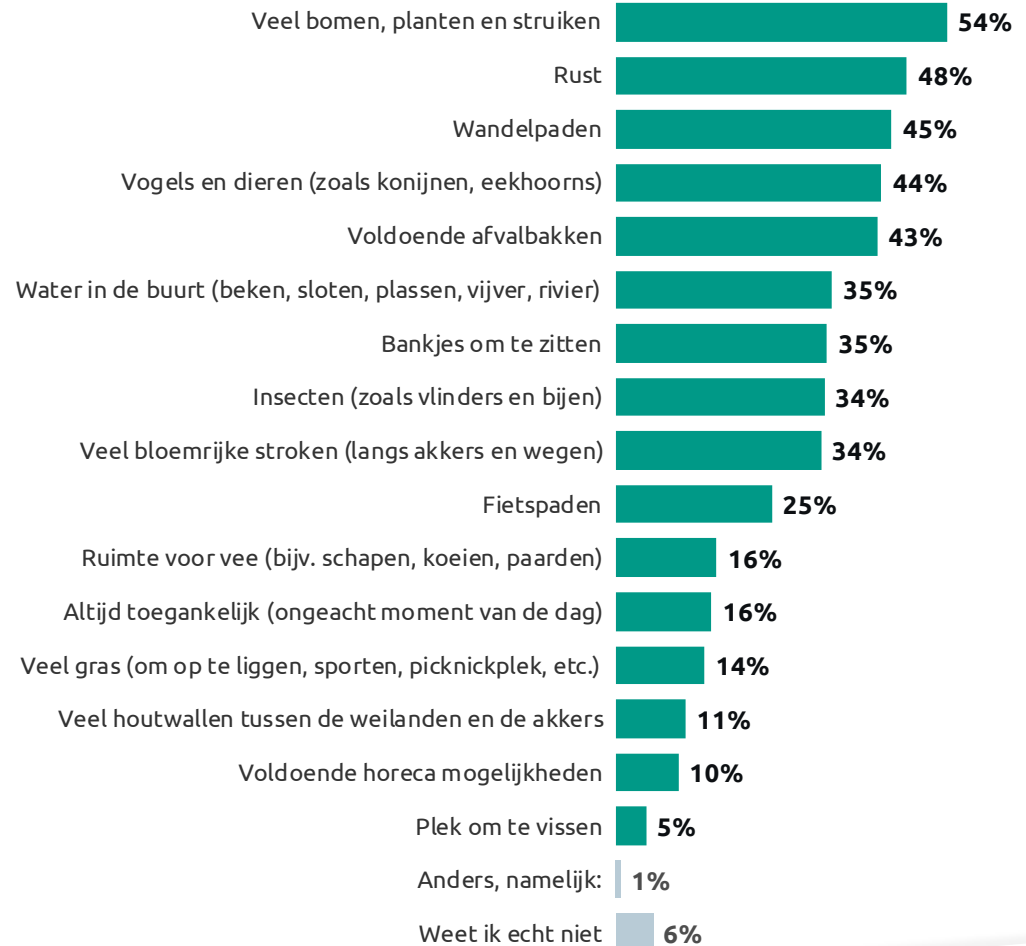
■ Helemaal niet belangrijk   ■ Niet belangrijk
■ Niet belangrijk maar ook niet onbelangrijk   ■ Belangrijk
■ Erg belangrijk   ■ Geen mening

Wat zoekt men in de groengebieden?

Meest voorkomend in de top vijf belangrijke groene aspecten van de buurt: groen elementen zelf

- Het meest plaatsen Nederlanders als het belangrijkste aspect van groen in de buurt 'groene elementen zelf (bomen, planten en struiken, 54%)' in hun top vijf.
- Daarnaast zetten Nederlanders rust (48%), wandelpaden (45%), vogels en dieren (44%) en voldoende afvalbakken (43%) in hun top vijf belangrijke aspecten van groen in de buurt.
- Een derde heeft in zijn of haar top vijf staan: water in de buurt (35%), bankjes om op te zitten (35%), insecten (34%) en veel bloemrijke stroken (34%).
- Een kwart (25%) zet fietspaden in zijn/haar top vijf.
- In veel mindere mate plaatsen Nederlanders ruimte voor vee (16%), dat een gebied altijd toegankelijk moet zijn (16%), dat er veel gras moet zijn (14%), landschapselementen als houtwallen (11%) en horecagelegenheden (10%) in hun top vijf belangrijke aspecten van groen in de buurt.
- Daarnaast is het opvallend dat rust vaker in de top vijf voorkomt (48%) dan direct vertier, zoals de horeca (10%).

Hieronder zie je een aantal aspecten van **groen in jouw buurt, gemeente en regio (rondom de gemeente)**. Wat zijn de vijf aspecten die voor jou het meest belangrijk zijn als je in de natuur bent? (Basis - Nederland representatief, n=1.036)

Afname biodiversiteit in de eigen buurt

In de top drie belangrijke opties om afname biodiversiteit tegen te gaan, zetten Nederlanders in op inrichting van nieuwe wijken

- 50% van de Nederlanders zet in zijn/haar top drie belangrijke acties op de afname van biodiversiteit tegen te gaan dat bij de inrichting van nieuwe wijken en buurten specifieke natuurelementen een eis moet zijn.
- 38% plaatst het sneller opruimen van zwerfafval in zijn/haar top drie.
- 37% noemt in zijn/haar top drie dat er in bestaande wijken en buurten meer natuurelementen moeten komen.
- Andere aspecten die relatief veel in de top drie geplaatst worden zijn:
  - Meer natuurelementen in het omringende boerenland (26%)
  - Minder gif of gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw (22%)
  - Beleid voor natuur- en groenbeheer afstemmen op het seizoen (19%)
  - Ambitieuzer compensatieplan bij het aanleggen van nieuwe infrastructuur (17%).

Welke maatregelen zouden er in jou woonwijk, gemeente en regio het best genomen kunnen worden om de afname aan verscheidenheid aan planten en dieren (biodiversiteit) in Nederland tegen te gaan? Het gaat hierbij niet om de afname in natuurgebieden maar om de **afname aan planten en dieren in jouw woonwijk, gemeente of regio**. Kies de, volgens jou, drie belangrijkste opties.

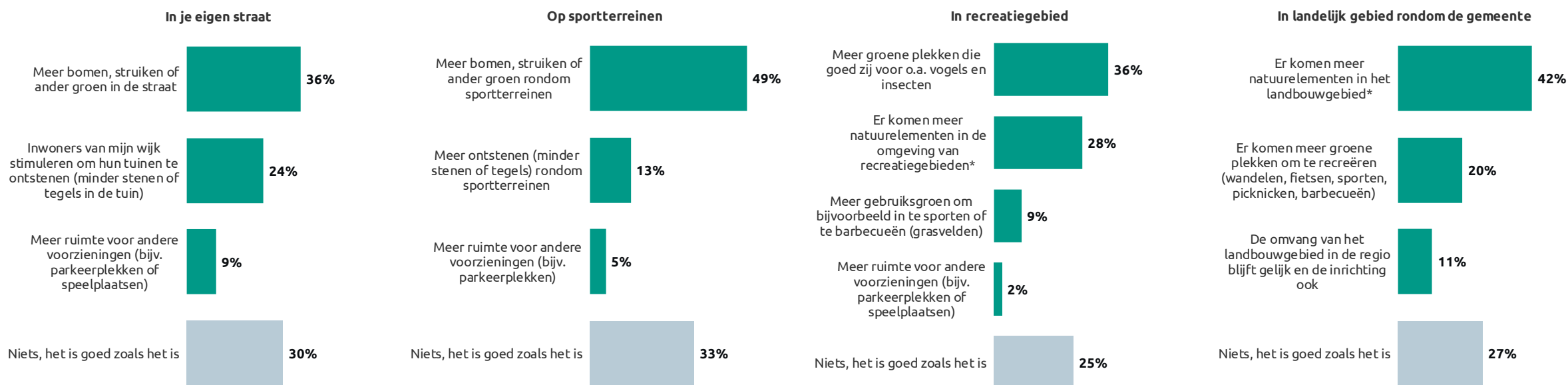

Inrichting van de directe omgeving (1/2)

Meer groen en groene elementen in de directe omgeving

- In de eigen straat (36%) en vooral rondom sportterreinen (49%) wil men graag meer bomen en struiken. In recreatiegebieden ziet men graag meer plekken die goed zijn voor vogels en insecten (36%) en in landelijk gebied zouden meer natuurelementen toegevoegd moeten worden (42%).
- Een kwart van de Nederlanders (24%) vindt dat bewoners in hun straat gestimuleerd moeten worden om hun tuinen te ontstenen.
- Ongeveer een kwart tot een derde vindt de huidige inrichting van de vier omgevingen (de eigen straat, sportterreinen, recreatiegebieden en landelijke gebied rondom de gemeente) goed zoals die is.

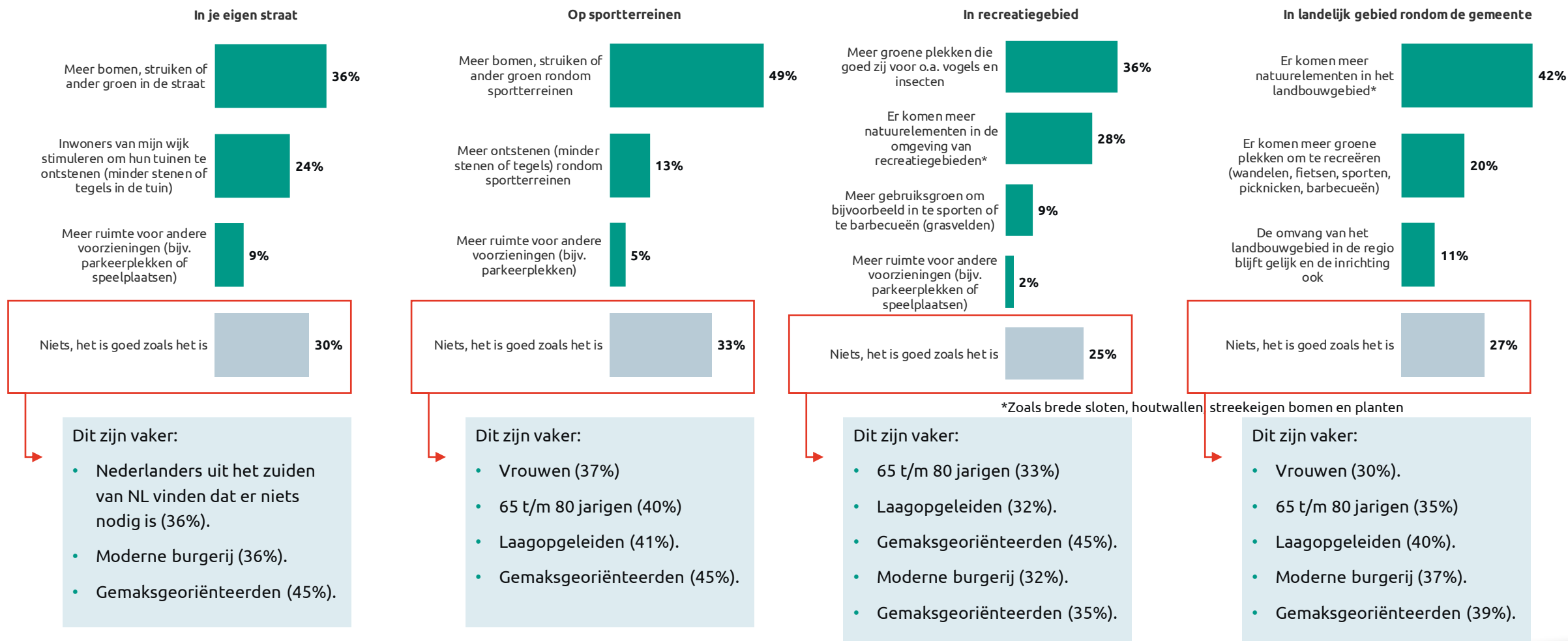
Stel dat jij mag beslissen wat er moet gebeuren als het gaat om de kwaliteit van natuur in jouw woonwijk, gemeente of regio, waar moet dan volgens jou de meeste nadruk op liggen?
(Basis – Nederland representatief, n=1.036)

*Zoals brede sloten, houtwallen, streekeigen bomen en planten

Inrichting van de directe omgeving (2/2)

Stel dat jij mag beslissen wat er moet gebeuren als het gaat om de kwaliteit van natuur in jouw woonwijk, gemeente of regio, waar moet dan volgens jou de meeste nadruk op liggen?
(Basis – Nederland representatief, n=1.036)

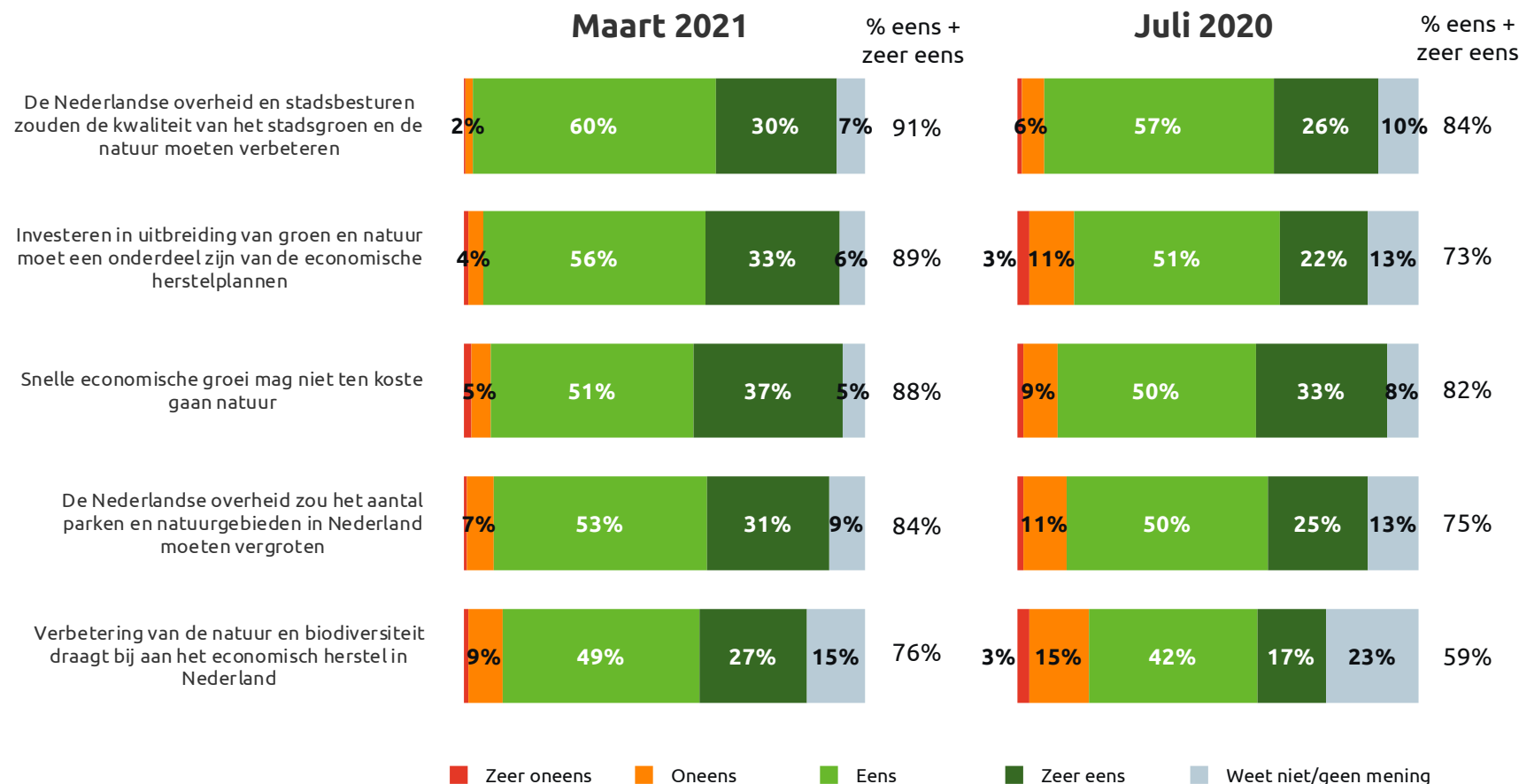

Investeren in groen (1/2)

Grote meerderheid wil meer en beter groen

- Net als in juli 2020 vinden de meeste Nederlanders dat de kwaliteit van het stadsgroen en de natuur verbeterd zou moeten worden (91%).
- Ook vinden Nederlanders dat natuur een belangrijke plek moet krijgen in de economische herstelplannen (89%).
- De meesten Nederlanders vinden dat snelle economische groei niet ten koste mag gaan van natuur (88%).
- Driekwart is er van overtuigd dat verbetering van natuur en biodiversiteit bijdraagt aan het economische herstel in Nederland (76%).

In hoeverre ben je het eens met deze uitspraken en de rol van natuur in de herstelplannen na de coronacrisis:

NB. In juli 2020 zijn deze stellingen aan de hand van een vierpuntschaal beoordeeld. In maart zijn de stellingen, samen met de stellingen op de volgende pagina beoordeeld aan de hand van een vijf-puntschaal. De stellingen op deze pagina zijn teruggerekend naar de vierpuntschaal.

Investeren in groen (2/2)

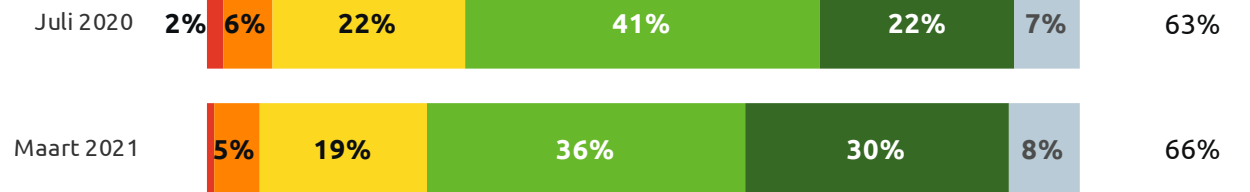
Kwetsbare natuur zou moeten worden ontzien en meer investeren in landschapselementen die horen bij de streek

- Een meerderheid (66%) vindt dat kwetsbare natuur altijd moet worden ontzien, ook bij bouwprogramma's voor woningnood. Slechts 6% is daar tegen. Het draagvlak is nagenoeg gelijk aan juli 2020.
- Driekwart van de Nederlanders vindt dat provincies moeten investeren in landschapselementen die horen bij de streek. Dat zijn evenveel Nederlanders als in juli 2020.

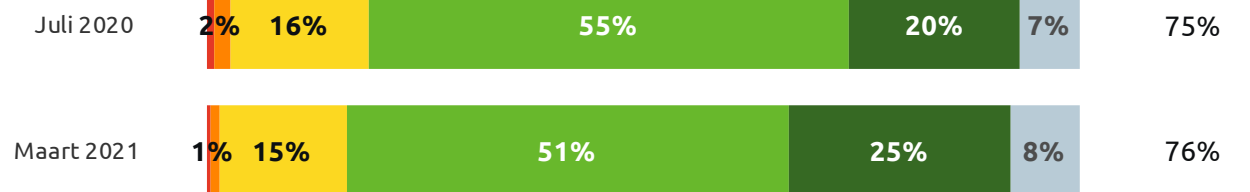
In hoeverre ben je het eens met deze uitspraken en de rol van natuur in de herstelplannen na de coronacrisis:

Kwetsbare natuur moet altijd worden ontzien, ook bij bouwprogramma's voor woningnood

% eens +
zeer eens

Provincies moeten investeren in landschapselementen die horen bij de streek

■ Zeer oneens ■ Oneens ■ Niet eens, niet oneens ■ Eens ■ Zeer eens ■ Weet niet/geen mening

Bijlagen

Methode en opzet

Doelgroep: Nederlands publiek

- Het algemeen Nederlands publiek, van 18 tot en met 80 jaar.

Methode: online onderzoek

- Respondenten kregen per e-mail een uitnodiging met daarin een link naar de online vragenlijst. De vragenlijst is in samenwerking met de betrokkenen vanuit Vogelbescherming opgesteld. Het onderzoek is uitgevoerd onder leden van het StemPunt-panel van Motivaction.
- De enquête is ingevuld van 8 maart t/m 14 maart 2021.

Respons

- In totaal hebben n=1.036 Nederlanders het onderzoek volledig en correct ingevuld.

Representativiteit

- De steekproef is gewogen en is daardoor representatief voor de Nederlandse bevolking op de kenmerken leeftijd, geslacht, opleiding, regio, sociaal milieu (Mentality) en de interacties hiertussen.

Bijlage | Ongewogen en gewogen data

Kenmerken	Ongewogen		Gewogen	
	n	%	n	%
Leeftijd				
18 t/m 24 jaar	72	6,9	108	10,4
25 t/m 34 jaar	130	12,5	173	16,7
35 t/m 44 jaar	147	14,2	181	17,5
45 t/m 54 jaar	210	20,3	196	18,9
55 t/m 64 jaar	212	20,5	171	16,5
65 t/m 74 jaar	221	21,3	168	16,2
75 t/m 80 jaar	44	4,2	39	3,8
Opleidingsniveau				
Hoog (wo/hbo)	256	24,7	266	25,6
Middel (havo/vwo/mbo/mavo)	546	52,7	535	51,7
Laag (ibo/basisschool/geen opleiding)	234	22,6	235	22,7
Geslacht				
Mannen	554	53,5	510	49,2
Vrouwen	482	46,5	526	50,8

Kenmerken	Ongewogen		Gewogen	
	n	%	n	%
Regio				
3 grote gemeenten	102	9,8	119	11,5
West	296	28,6	306	29,6
Noord	109	10,5	104	10,1
Oost	235	22,7	211	20,4
Zuid	263	25,4	253	24,4
Randgemeenten	31	3,0	42	4,0
Mentality				
Moderne burgerij	222	21,4	239	23,1
Opwaarts mobilen	133	12,8	153	14,8
Postmaterialisten	114	11,0	95	9,2
Nieuwe conservatieven	102	9,8	91	8,7
Traditionele burgerij	155	15,0	136	13,1
Kosmopolieten	136	13,1	133	12,8
Postmoderne hedonisten	101	9,7	104	10,0
Gemaksgeoriënteerden	73	7,0	85	8,2

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl

www.motivaction.nl

Weet wat mensen drijft.

motivaction
insights and strategy